

Opazke.

Vai dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri upravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč.

Velevlast Italija.

Odkar se je slavní državnik Cavour preselil v večnost, Italija ni imela nobenega sposobnega moža, kateri bi s krepko roko znal voditi osodo te krasne zemlje. Toda ne more se s tem reči, da ne bi bilo tam razumnih mož in pravih rodoljubov, ali vendar je zastoj, iskati med italijanskimi politikami velikana, človeka, kateri bi vspel bil uže po avtoriteti svojega imena, ako izrazi idejo, kojoj bi složen narod za svojo priznal in po katerej bi razvijal notranjo in zunanjo politiko domovine, zedinjene po toliko divnih naporih. — V notranjih prašanjih vlada strankarstvo, katero ovira prepored zemlje ter onemogoča najpotrebnejše reforme zakona in uprave. Da navedemo le nekatere primere: Italija še dandanes nema zedinjene judikature v najvišej sodniški instanci, ampak ima, mislimo, štiri vrhovne sodnije. Prav tako tudi kazensko zakonarstvo še ni zedinjeno. Dalje so posebni odnošaji v nekaterih pokrajinah še danes v istem stanju, v katerem so bili pred 100 leti. Upori kmetov, koji so nastali v novejši dobi, dali so radi reforme posestvenih razmer dovolj pomisleka.

V Toskani živi siromašni kmet ob milosti veleposestnika, kateri ž njim od leta do leta sklepa zakupni dogovor. Še huje je pa v Siciliji, kder veleposestnik nema za svoje kmete toliko blagega čustva, kakor toskanski grajščak. Zemljiščne knjige še dandanes niso v redu. Pa v Furlaniji?

Tudi reforme v šolah napredujejo tako, da ima Italija razmerno več prebivalcev, kateri ne umejo niti čitati, niti pisati, kakor n. pr. Hrvatska. — Varnost osebe in imetka kaže tudi jako žalostno aliko, kar nam jasno dokazuje kriminalna statistika. — Kazenske sodbe so se v zadnjem času spremenole v prave gledališčne predstave, v katerih se najzavrženeji hudodelec krona s krono mučeništva. Zastoj pa se upirajo temu najbolji italijanski pravdniki.

Zraven tega pa se širi socialni preobrat vedno gorje in gorje in, da je slika še žalostnejša, podkopava se vera in dinastija, katera je zedinila domovino in o kojoj se je mislilo, da je edina zveza naroda, in podkopavati jo od ene strani klerikalna in od druge republikanska stranka. Edina na videz sijajna točka so v tej

zmešnjavi še precej dobro urejene finance, ali k temu so pripomogli nezasišano visoki in silni davki, ki so ljudstvo ožulili do gole kosti, pa tudi je davkarski sistem še dandanes na nizkej stopinji, posebno pa davek na zemljišča je večkrat povod tožbam, katere bi bile skoraj neverjetne, da niso v resnici opravičene.

Stari Depretis drži s težko muko parlamentarno večino, deleč koncesije posameznim osebam in posameznim strankam. V monarhičnej opoziciji ne opravlja nič manj kakor pet vodij (pentarhija), od kojih ima vsak posebe svoje nazore v najvažnejših notranjih in zunanjih prašanjih. Zraven te opozicije pa še ščipajo vlado nezadovoljni pristaši nekdanje večine, med tem ko republikanci in socialisti predikvajo zmago svojih nazorov in poznati Cocapellieri preti, da z rimskim narodom vzame Aventin in od tod preporedi vesoljno mesto.

Ako se pa obrnemo od notranjih zadev na zunanjo italijansko politiko, potem se zaradi goste megle zares ne more določiti, kam prav za prav italijanska diplomatska ladija plove. Merodajni italijanski državnik sicer trdi, da je njihova politika tolikanj jasna in bistra, da jasnejša in bistrejša biti ne more, ali vendar te bistrine ne vidi noben pameten človek.

V berolinskem kongresu je kazala Italija politiko "čistih rok"; toda ko je videla, da so si nekateri pajdaši roke zamazali, hitro je Corti ponudil deviške italijanske roke Bismarku, da jih ...; ko ga je pa Bismark opozoril na Tunizijo, odgovoril mu, da so one blatne kopelji prevroče, kajti v njih se želi kopati Francoz. — Grof Robilant zopet pravi, da je najiskrenejši prijatelj Avstriji, toda njegovi pristaši koketirajo s Trentinom in z Istro ter prelivajo potoke kulturnih solz nad Dalmacijo, kojoj Avstrija, tobož, se silo hoče pohrvatiti.

Angleška je naravno rojena zaveznica Dantejeve domovine; ali vendar, pravijo Italijani, Egipt spada v okrožje italijanskih interesov, seveda pod pogojem, da bi se ti interesi dali obraniti s pomočjo pevcev italijanske opere v Kahiri.

Tudi v Francosko se je zaljubila nova italijanska politika, toda samo — to se umeje — pod pogojem, da se povrti Italiji Savoja — in, ako mogoče, tudi Korzika.

V svojej zdvojnosti pa so začeli Italijani protežirati Stambulovce proti Rusiji. Službena in neslužbena Italija je kovala zvezde njihovo domoljubje, toda ob enem jim je priporočala, naj bodo mirni. Vsakdo pa, koji pozna marionete v Sredu, mora se temu trudu Italije iz srea smijati. — Italijan vidi v Battenberžanu Viktorja Emanuela „en miniature“; proglasil je Stambulovce italijanskimi mučenci i o Rusiji misli, da je ona proti Bolgariji ono isto, kar je bila Avstrija proti Italiji. Tako razumljenje odnošajev pa dokazuje, da Italijani ne vedó, o čemur se deluje v Bolgariji, niti ne vedó, da Stambulovi pristaši delajo „nolens volens“ proti onej ideji, iz katere se je porodila zedinjena Italija. To, kar Rusija zahteva od Bolgarske, to ni ono isto, kar je Avstrija zahtevala od Italije; ako pa je prav Italijanom treba prispodobne, katera je več ali manj šepava, je ruski car — Viktor Emanuel proti Bolgarskej, a Battenberg je podoben, kakor jajce jajcu, nekdanjemu vojvodi modenskemu.

Tega seveda Italijani ne umejo, kajti med njimi je malo ljudi, kateri bi se bili potrudili, da spoznavajo slovanski svet. — Velika večina Italijanov pozna Rusijo iz knjig, katere so bile pisane proti njej pred sto leti. Ko je Cavour v piemonteškem parlamentu izjavil, naj se ne obsodi pravična borba Hrvatov proti Madjarom, koje rekel o banu Jelačiću, da je nosilec ideje junškega naroda, takrat so se Italijani od gologla začudenja prekrizali. Dandanes žalibog, ni Cavoura, koji bi jih podučil, da Stambulovci niso zastopniki prave, svobodne Bolgarske — v mejah narodne ideje Slovanstva!

Kar se pa tiče bojazni nekaterih italijanskih državnikov, da bi Rusija, ako ona gospodari v Carigradu, pretila gospodarstvu Italije v sredozemskem morju, ter da je vsled tega opravičeno, ako Italija podpira Bolgarsko proti Rusiji — seveda samo platonično — so ti nazori tolikanj antikvirani, da njihove ničevosti ni vredno razlagati. — Kaj danes Italija gospodari na sredozemskem morju? — V razvitku svetske drame pa, katera se pripravlja in se pred ali poznej mora sprožiti, bode igrala Italija popolnoma neznatno ulogo, kajti ona je velevlast samo po imenu.

Njena premodra politika jej jemlje vsako važnost in ako bode v istej na-

daljevala, zniža se do onega položaja, katerega zavzema danes Španjolska, koja je vendar nekda zapovedovala svetu.

Ta članek smo povzeli po hrvatskem listu „Obzor“; pa le še dostavljamo, da Italija v nobenem slučaju ne bi mogla obdržati primorskih dežel in Trsta, kajti slovanski živelj se tukaj pri vsej protekciji italijanskega elementa vendar se vsakim letom bolj zaveda; slovenski listi pa so zato tukaj, da vedno in vedno svoj glas povzdigujejo proti nadaljnjemu poitalijančevanju.

Mi vsaj ne opuščamo nobene prilike, da Italiji in nje pristašem na naših tleh glasno kličemo svoj: Stoj! Ta zemlja je slovanska in ves lahonski šovinizem in sanjarije o velikej Italijanskej tega ne oprečejo. O tem nas utrjuje tudi menenje, da Italija ne bode nikoli Evropi ukazovala, ali merodajno besedo govorila.

Občni zbor tržaške moške podružnice Sv. Cirila in Metoda

je bil v nedeljo, 3. aprila v dvorani tržaške čitalnice. Navzočnih je bilo 68 udov. Vlado je zastopal c. kr. pol. komisar, g. Mahkovec. — Predsedoval je načelnik g. V. Dolenc, zapisoval zapisnikar gospod Lovro Zvab.

Načelnik je zbor odprl točno ob 5¹/₂ uri pop. Pozdravil je najprej v obilnem številu došle ude, potem pa predstavil g. vladnega komisarja. — Nadaljeval je potem obžalovaje najprej, da se je zbora udeležilo pač mnogo rokodelcev, ali veliko premalo inteligence. Katera bi morala prav za prav prva biti in dajati prostemu narodu dober izgled. Kazal je nadalje na lepe uspehe podružnice uže v prvem letu, na veliko pridobitev s tem, da se je osnovalo otročje zabavišče, ki je jako lepo in dobro vrejeno, in katerega obiskuje okolo 40 otrok, katerih število pa bi se tudi podvojilo, da bi razmere in dotični zakoni dopustili. — Govoril je potem o važnosti narodne šole in prišel do sklepa, da brez narodnih šol v Trstu ni nobenega spasa za našo narodnost v tem mestu, ker uprav šola je tisto sredstvo, katero vporablja

PODLISTEK.

Obljuba dela dolg.

(Konec.)

Hotel je hitro oditi ali Rozika ga ogovori s pozdravom:

„Dober večer!“

„Bog daj!“ Odzdravi on in hoče oditi.

„Stoj nekoliko, Konrad, rada bi te nekaj vprašala“, reče z mirnim glasom Rozika.

„Kaj tacega?“ vpraša Konrad.

„Oh Konrad!“ reče, „ali se spomináš še, kaj si mi obljubil, ali si tako naglo pozabil vse?“

V zadregi ni vedel, kaj bi rekel, naposled pravi ves zmešan:

„Ne, jaz nisem pozabil — ali meni ni mogoče — storiti drugzega — Jaz —“

„Jaz ti odpuščam“, seže mu hitro ona v besedo. „Pozabim pa ne, ostani zdrav. Bog naj ti odpusti! Z Bogom!“ In odšla je hitro po stezici skozi vrt v hišo.

Kakor okamnel stal je Konrad sedaj. Čudne misli so mu rojile po glavi. Zelo se je ožalostil in počasno začel korakati proti domu; pozabil je popolnoma, da se mu mudi. Zadnjih Rozikinih besed ni mogel nikakor pozabiti. „Jaz ti odpuščam, pozabim pa ne. Bog naj ti odpusti!“ Nikdar ga še ni vest tako pekla, kakor danes.

Videl je svojo nekdanjo cvetočo Roziko vso blede in spremenjeno z objokanimi očmi. In tega ni kriv nihče drug, nego on. Sedaj še le spozna, da je hudo ravnal s pošteno deklico takrat, ko jej je obečal večno zvestobo. Jutri mora se uže poročiti z nevesto, bogato, a vendar mu ni po volji, kdo je temu vzrok? Spomin na nekdanj storjeno obljubo ga straši danes prvič, do sedaj se ni še nikdar tako živo spomnil, kaj je obljubil.

Drugi dan je bilo veselo in praznično v vsej vasi. Prihajali so svatje, sorodniki, sosede in prijatelji, vse je bilo veselo. Le ena oseba ni bila vesela v vasi in to osebo bralce lahko ugane, to je bila Rozika. Kmalo so se začeli odpravljati k poroki. Godeci so godli, da je bilo kaj in odpeljala se je cela vrsta vozov v farno cerkev k poroki. Voz, na katerem se je peljal ženin, bil je zadnji in ko so se peljali mimo hiše, v katerej je bila Rozika, stopila je ona k oknu in ko se je pripeljal voz s ženinom, zamahljala je z belim robcem zadnji mu pozdrav v slovo, kakor takrat, ko je Konrad odhajal v vojske. In videla se nista nikdar več v življenju.

Ker je uže leto prej umrl nje oče in ker ni imela nobenega veselja več v rojstvenej vasi, odšla je Rozika v tuji svet iz vasi, v katerej je preživela najlepšo dobo svojega življenja. Šla je v daljno mesto v službo. Nihče ni vedel za njo in kmalo se je pozabilo popolnoma na Roziko.

Konrad je veselo živel z svojo ženo, pa le malo časa. Prehladil se je in začel je bolehati, legel je na postelj, iz katere so ga položili na mrtvaški oder. Ni še poldrugo leto gospodaril, ko je moral oditi uže za svojim očetom. Siv marmornat spomenik je kazal ljudem, kje počiva mladi mlinar Konrad.

Bilo je neko spomladansko nedelo popoldne proti noči, nekoliko pred mrakom. Hodila je neka ženska srednjih let po pokopališču od križa do križnj in ogledovala razne napise. Dolgo pa je stala pred spomenikom, ki je stal na mladega mlinarja grobu, na katerem je bil ta le napis: „Tu je pokopan v miru Konrad V. . .“, mlinar in posestnik iz K., umrl v najlepšej dobi življenja, naj v miru počiva.“ Tu je stala posebno dolgo in videlo se je, da moli in ihti. Ko je bil uže mrak, odšla je s pokopališča in nihče ni vedel, kdo je bila. Odšla je po poti, po katerej je prišla.

Minolo je mnogo let, nihče se ni več spominal Rozike.

Neka novica pa je oživila zopet vso okolico. Na pokopališču so namreč za novo umrlega izkopali jamo. In ko so prišli do rakve in so jo odprli niso se ločile, kakor navadno, kosti narazen na noben način in morali so vzdignoti celo okostje iz jame in postavili so ga po sklepu gospoda župnika v mrtvašnico, da so ga ljudje ogledovali.

Mnogo so sklepali ljudje, kaj je temu vzrok, ali nihče ni vedel pravega. Nobeden tudi ni mogel vedeti, kdo je bil tu pred več leti pokopan. Reč je ostala skrita dolgo časa. Minolo je zopet mnogo let, „okostje“ je stalo vedno še skupaj nerazloženo. In malokdo se je še ozrl nanje, da je stalo v kotu. Prišel pa je tudi čas, da je obrnul „koščeni mož“ (kakor so ga navadno imenovali) pozornost na se in ob enem se je tudi zvedelo, kdo je bil ta človek nekdanj.

Mnogo let je minolo, mladi rod je podrasel svoje prednike in tudi v prijaznej vasi se je mnogo spremenilo. Bila je veselica v nekej bogatej hiši, oženil se je mladi gospodar. Godeci so privabili v hišo mnogo mladega zaroda, ki si je zbral prostor pri peči, kakor je navada pri takih priložnostih. Med otroke pri peči pa je sedla na klop tudi stara beračica, ki je beračila po okolici in je bila znana daleč na okrog. Bilo je popoldne, godcem je že zmanjkalo raznih burk in šal, s katerimi so razveseljevali zbrane svate.

Hipoma se pogovoré in eden je odšel ter se kmalo vrnil. Prinesel pa je z saboj v veliko začudenje in strah vsem svatom uže zgorej omenjeno nerazložljivo okostje iz mrtvašnice. Ta burka pa ni dopadla svatom in karali so hudobne godce, zakaj ne puščajo mrtvih pri miru. Strah je pretresel svate, ko so videli „koščenega moža“ v hiši. Otroci so zbežali prestrašeni iz

Italijani, da odtujajo našo deco materi-
nemu jeziku. — Prva potreba je torej, da
se osnujejo v Trstu slovenske ljudske šole
in otročje zabavišče ne bi imelo niti prave-
ga pomena, da se uže na jesen ne odpre
I. razred slov. ljudske šole.

Za take naprave pa je treba velikih
žrtev, katere doprinašati je v prvej vrsti
dolžnost tržaških Slovencev samih; na kar
ni dvombe, da dojde pomoč tudi od dru-
gih naših bratov.

Uprav zato naj noben rodoljub ne
zamudi nobene prilike, da nabira doneskov
za tako blagi namen; vsak tržaški Slo-
venec in Slovenka brez izjeme naj bode
društvenik ali družabnica društva Sv. Ci-
rila in Metoda. — Ako nikoder drugod,
v društvu Sv. Cirila in Metoda bodimo
vsi složni pravi bratje, ki se vzajemno
podpirajo. — Konečno omenja, da bosta
gospoda tajnik in denarničar natančneje
poročala o delovanju in uspehu podružnice
in vabi gospoda tajnika, naj prečita svoje
poročilo.

Gosp. tajnik Žvab na to prečita to-le
izvestje:

Slavni zbor!

Danes nas veže dolžnost, da poročimo
natanko slavnemu zboru o dosedanjem
delovanju naše podružnice. Ker se doslej
še ni izvestilo č. društvnikov ob ustano-
vitvi, zatorej si jemljemo svobodo ob krat-
kem narisati vso zgodovino.

17. oktobra 1885 je bil sklican po-
oblaščenec gosp. V. Dolenc v tukajšnji
čitalnico ustanovni zbor, v katerem je bil
navzočen tudi vodstveni zastopnik gospod
J. Hribar iz Ljubljane. V tem sestanku
je bil izbran za prvomestnika monsignor
dr. Ivan Sust, ki pa ni vzel tega čast-
nega mesta, zatorej je kasneje stopil na
čelo njega namestnik g. V. Dolenc.

Podružnična pravila so bila potrjena
z odlokom ministerstva notranjih poslov
27. februarja 1886. št. 3267 in tržaškega
namestništva 6. marca 1886. št. 3374.

Opirajoče se ob to potvrdo je sklicalo
začasno načelnštvo 3. junija 1886. redni
glavni zbor, katerega se je udeležilo do
60 udov.

Izvolil se je bil tedaj stalni odbor in
sicer: za prvomestnika g. Viktor Dolenc
(njega namestnika g. Ivan Resman, ki se
je pozneje preselil iz Trsta); za zapisni-
karja g. Lovro Žvab (njega namestnika
č. g. Julij Wardo, kateri se je kasneje
odrekel te česti), in za blagajnika g. in-
ženir M. V. Živec (njega namestnika g.
Fran Žitko). Razni predlogi so bili soglasno
vzprizeti v imenovanem zboru n. pr. naj
vzame družba pod svoje krilo ono zlokobno
prošnjo 1429. slov. starišev za ustano-
vitev slovenske osnovne šole v Trstu, o ka-
terej še danes ne vemo ničesar, akoravno
je storil sl. odbor pol. društva „Edinosti“
potrebne in zakonite korake pri tukajšnji
vladi. Ukrenolo se je prositi sl. družbeno
vodstvo, naj se prihodnja velika skupščina
skliče v Trst. Najvažnejši in najimenit-
nejši pa je bil izvestno enoglasno potrjeni
predlog, naj se podružnično načelnštvo
obrne do slavnega vodstva v Ljubljani s
prošnjo, da se kakor hitro mogoče osnuje
tukaj slovensko otroško zabavišče. O tem
se je razgovarjala tudi velika skupščina v
Ljubljani 5. julija 1886., v kateri je naš
zastopnik g. Dolenc posebno poudarjal,

hiše in ostala je poprej omenjena bera-
čica sama pri peči. Nihče se ni menil za
njo, ko bi je bil pa kdo opazoval, videl
bi bil, kako je prebledela in debele solze
vlele so se jej po licu. Naposled oglašil se
star mož izmed svatov, rekoč:

„Ni prav, dragi svatje, da se norču-
jemo iz umrlih naših prednikov. Odpravite
ga nazaj. Predno pa ga odnesete, mora
mu vsak izmed družbe podati roko. Do-
padel je sicer svatom ta svet, ali strah je
bilo nekoliko vsacega, posebno žensk. Na-
posled so mu začeli podajati po vrsti roke.
In ko so mu uže vsi segli v roke, pristopi
na poziv moža tudi poprej omenjena be-
račica in poda roko mrtvecu z slovesnim
glasom, rekoč: „Oh Konrad, jaz Ti vse
odpušчам!“ — Pri tej priči so padle do
sedaj nerazločljive kosti na kup in zaro-
potale po hiši. Spoznali so sedaj, da „ko-
ščen mož“ ni bil nihče drug, kot pred
več leti umrl mlad mlinar Konrad. Z
strahom so pravili ljudje to dogodbo po
vasi. In spoznali so v starej beračici nek-
danjo krasno cvetočo Roziko. Ona pa je
odšla iz vasi, v kateri je prebivala toliko
žalostnih ur. (Krivčev.)

*) Čestitamo, prav dobro se vam je spo-
nesla prva skušnja. Povest je originalna, dobro
in naravno razvita in tudi jezik je prav domač.
Uredn.

kolika je sila odpreti v Trstu slov. ljud-
sko učilnico, a za prvi začetek naj družba
napravi otroško zabavišče pri sv. Jakobu,
kder je največ Slovencev in kder žuga
največja nevarnost našim rojakom pasti v
tuje žrelo. Sl. vodstvo je na to v seji
dne 13. avgusta 1886. ukrenolo ustano-
viti takoj otroško zabavišče v Trstu in
pooblastilo tržaško podružnično načelnštvo
izvršiti vse potrebno. Najelo se je naj-
primernejše stanovanje, ki se je sploh
moglo najti pri sv. Jakobu v ulici Giuliani
št. 476., oskrbela vsa šolska naprava in
učila; vodstvo je imenovalo otroško vrtna-
rico in učiteljico gospodično Justino Mi-
chelli, ker smo želeli brzo odpreti zaba-
višče. A mi smo obračali, vsemogoči trž.
magistrat je obrnil! Samo ob sebi je
umevno, da mu je bila ta naprava kost v
grlu in trn v očesu, zatorej nam je hotel
delati in tudi delal zapreke in ker ni bilo
najti druge ovire, spotakol se je ob le-
sene stopnice, češ da so preopasne za
našo ubogo slov. deco. Srčna hvala mu na
očetovski skrbi za naše otročje! Zame-
niti smo jih morali s kamenimi, dasi po-
znamo celo vojašnice v Avstriji z lesenimi
stolbami. Koliko tekanja, skrbij in pisanja
je uzročilo to, dokler smo odstranili še
poslednjo zaderiko. Vendar naposled smo
tudi to nepriliko prebili in Slovensko otro-
ško zabavišče se je otvorilo v ponedeljek
3. januarja t. l. ob 10. uri s sveto mašo
v župni cerkvi sv. Jakoba. Navzočni so
bili: podružnično načelnštvo, učiteljica z
22 otročji in mnogo roditeljev. List „E-
dinost“ št. 2 je prinesel članek ob otvorje-
nji in imenoval je ta mali zavod — na-
rodno trdnjavo. Denes ta naprava prelepo
napreduje, o čemer se lahko vsakdo pre-
priča, kakor so se osvedočile mnoge na-
rodne dame tržaške in tudi sam c. kr.
šolski nadzornik se je izrazil, da mora
družbi le čestitati na tako lepo urejenem
zabavišču in da bi se ne bil nikdar na-
dejal temu. Otrok jo okoli 40, nekateri
so popolno oproščeni učnine, ostalim se
je primerno znižala.

Ponosno gleda tržaška podružnica
prvi ta zavod v Trstu, s katerim je za-
čela svoje pravo delovanje. Trdno se na-
dejamo, da bode družba skrbela, da se
pomnože takšne naprave v središču mesta
za boljše obitelji in da bode kmalu kmalu
niknola iz njih toli željno pričakovana na-
rodna šola. Vse to se lahko zgodi, da
narodnjaki podpirajo po vemožnosti družbo;
vzglej naj si jemljemo imovitejši rodoljube
tržaške, čestite gospode: Frana Kalistra,
monsignorja Antona Hrovatina in Ivana
Šabca, dalje Mihela Trudna in še neka-
tere, ki so nas letos izdatno podprli. O dru-
štvenikih bode natančneje poročil g. blagaj-
nik. Naravnost bodi povedano, da je število
letnikov za naše mesto preborno, presi-
mašno; tukaj bi moralo biti vsaj tisoč
letnikov, in nekateri naj bi plačevali po
4, 3 ali 2 gld. na leto, ako hočemo uspe-
ti, če želimo doseči svoj vzvišeni namen.
Trst je obširen, zategadelj bi bilo treba
ustanoviti še edno možko podružnico. Vsak
ud narodnega društva bi moral biti vpisan
v podružnico. Učimo se požrtvovalnosti ter
ljubezni do naroda in vztrajnosti v načelih
od svojih neprijateljev; kažimo našim pro-
buženim vrlim ženskim s krepkim delom
pravo stezo!

Družbi na korist se je bila napravila
7. decembra 1886. v gledališči „Armoniji“
lepa svečanost, ki je dala čistega prebitka
102 gld. Zabava je uspela sijajno; tako
so pisale novine. V obilnem številu se je
bila udeležila naša inteligenca, kar moramo
posebno poudarjati.

Hvalo nam je izreči tudi na trudu in
uslugah o tej priliki gg. pevovojema
Srečku Bartlju in V. Kosovelu, pevcem
„Slovenske Čitalnice“, „del. podpornega
društva“, okoliškim učiteljem in gospodi-
čnam pevkam na izbornem pevanju, gospo-
dičnami A. Kobalovej in M. Nadliškoj
na njunih lepih govorih, gospodi igralcem,
igralkami, slavnemu odboru „Slovenske
Čitalnice“, spoštovane četvorici škedenj-
skej in v obče vsem, ki so kaj pomagali
v to!

Da je načelnštvo svestno opravljalo
svojo dolžnost in da ni počivalo, razvidi
se vrhu vsega tega tudi, da je imelo 13
odborovih sej, da se je rešilo 164 druš-
venih pisem in da se je osnovala tudi
ženska podružnica, ki se krasno razvija.

(Konec prib.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz državnega zbora. Seja po-
slanske zbornice 1. aprila. Trgovinski mi-

nister je odgovoril na Pikertovo interpe-
lacijo glede izneverjenja pri blagajnici
poštnega vodstva v Pragi; zaukazal je
promembo pri razdelitvi opravil pri bla-
gajnici praškega poštnega vodstva ter da
ukaze glede strogega nadzorstva blagajnic.
— Nato se je sprejel v tretjem čitanju
zakon o preskrbovanju vdov in sirot vo-
jakov. Potem je zbornica začela razprav-
ljati zakon o razširjanju tržaških luknih
naprav. Poročevalec Klaič je predlagal,
naj se vladina predloga sprejme brez
promembe. Poslanec Stalitz je rekel, da
je ta predloga prvi korak k izvršitvi sklepa,
po katerem Trst zgubi dozdajne privilegije.
Tržaški trgovski svet je prepričan, da so
interesi Trsta in notranjih dežel eni in isti,
in pričakuje, da bo država od svoje strani
za to skrbela, da nastopke tega velikan-
skega prevrata za Trst kolikor mogoče
zlajša. Pred vsem gre za to, da se napra-
vijo primerna občila po vodi in po suhem,
da se s tem zbudi mej prebivalci notra-
njih dežel gorko in živo zanimanje za
morje. Z veseljem tedaj naglašam, da se je
tudi čestiti proračunski odsek postavil na
stališče skupnih državnih interesov ter v
tem smislu visokej zbornici priporočil, naj
zakonsko osnovo sprejme. Na tem stališču
stojita tudi tržaški mestni zastop in trgo-
vinska zbornica, oba pripoznavata skupne
državne interese. Kar pa se tiče nove
luke, s teškim srcem ste se obe omenjeni
korporaciji zanj izrekli in le sila jih je
k temu primorala, ker tako imenovana
nova luka trpi uže od svojega početka
na nastopkih nekega podedovanega greha,
ki povzročuje vedno nove grehe, ker se
prvi greh ne more umiti, da ne bi se za-
vrglo mnogo milijonov, ki so se vrgli uže
v morje, in za katerimi se vržejo še drugi.
Ako bi se bili postavili nalogo, izvoliti za
novo luko najneugodniše mesto, odprto vi-
harjem od suhe zemlje in morja, burji in
jugu, gotovo ne bi bili mogli boljšega
mesta najti. Merodajni glasovi iz Trsta so
sicer to naglašali, ali njim nasproti je stal
faktum, da se je na onem mestu uže po-
stavil kolodvor južne železnice in ta faktum
je bil merodajin. Če tudi dela, katera misli
vlada zdaj izvršiti, ne ugajajo popolnoma
omenjenima korporacijama, vendar pa raz-
ločki niso bistveni in zato bom zanja gla-
soval.

Na to pa moram vlado opomniti,
namreč na veliko škodo, katero bi trgo-
vina in promet imela, ako ne bi pri od-
pravi proste luke ta dela uže od tega do-
spela, da ne bi bilo uže popolnoma zago-
tvljeno prosto gibanje ladij in blaga brez
ovir in zamude časa. Menim da te opazke
nobeden ne umeje tako, da bi hotel od-
pravo proste luke zavleči „ad calendas
graeacas“. Jaz za moj del si ne morem
misliti neugodnišega stanja od sedanje bo-
jazljivosti, ki traje uže desetletja in povz-
ročuje sušico. Jaz vidim v združenju uprave
na enem gotovem mestu le potrebo mo-
dernega tekmovanja, da se kolikor mo-
goče stroškov prihrani, i neskončno olajšavo
spečavanja blaga z uvedbo varantovega
načela; tedaj sploh velik napredek.

Iz teh vzrokov mislim, da ne bodo
nastopki odprave tržaške luke, katerih se
od več strani tako bojé, v resnici tako
hudi, da se le pred odpravo storé tiste
naredbe, ki bi se bile prav za prav uže
imele storiti, k katerim spadajo v prvej
vrsti potrebne prometne zveze po suhem
in morji. Mene tolaži tudi misel, da se s
tem olajša mej Trstom i notranjimi de-
želami tisto zblizanje, brez katerega po
mojih mislih ni mogoče doseči skupnim
interesom tako potrebnih prijateljskih tr-
govinskih razmer.

Res je, da sem danes s temi zaseb-
nimi nazori še zelo osamljen v svojem
materinem mestu, upam pa, da se ne po-
trdi le popolna njihova resnica, temuč na-
dejam se celo, da ni več daleč doba, ko
se tudi v visocij zbornici utrdi prepri-
čanje, da avstrijskega duha na kraških vi-
sočinah ne zavira burja, ampak da njegove
korenine segajo globoko v valove Adrije.
In k temu naj Bog pomore v prid Trstu
in v interesu nam vsem tako drage Av-
strije, katere mogočnost je s posestvom
njegovega lepega Primorja nerešljivo zve-
zana. — Zbornica je živo odobravalta ta
govor, in po pravici; gosp. Stalitz je go-
voril stvarno brez strasti ter se ni spuščal
v lamentacije in očitanja, tudi ni zamolčal,
da ni le Tržačan, temuč tudi dober dr-
žavljan, kar je pri tržaškem poslancu treba
posebno naglašati. Njegov govor je za Trst
epohalen.

Poslanec Burgstaller je govoril o tr-
žaških razmerah, zahteval, naj se odpra-
vijo nekatere napake ter naj se energično
dela za Trst, on žel, naj se napravi luka
za les, da se bo ta neposrednje skladal,
in da se mol Marije Terezije iz zdrav-

stvenih ozirov prerije; nazadnje priporoča,
naj zbornica sprejme predlogo.

Trgovinski minister je izjavil, da se
trgovinsko ministerstvo trudi za neposredno
zvezo državnih železnic s Trstom. Pot je
vladi odkazana po zakonu o hrpelskeje že-
leznici. Razprave o peaznej pogodbi mej
južno in državno železnico so uže skoraj
dovršene; sicer se pa zgradba neposredne
zveze s Trstom ne pusti iz oči. Glede
trditve, da nova luka ni ugodna, sklicuje
se minister na sodbe evropskih avtoritet.
Pomanjkanju prostora za izlaganje i na-
laganje se v okom pride z napravo no-
vega toguna, da bo moglo v prihodnje 350
ladij na leto več nalagati in izlagati, nego
sedaj. Minister je dalje izjavil, da so ga
domoljubne besede poslanca Stalitzja jako
razveselile, on upa in je prepričan, da se
govornikova čutila v materinem njegovem
mestu sploh pripoznajo. — Potem je še
prav gorko priporočal poslanec in deželni
namestnik baron Kübeck predlogo in spre-
jela se je v drugem in tretjem čitanju brez
promembe.

Nazadnje se je dovolilo sodno postop-
panje zoper poslanca Schönererja in gimna-
zijalnega profesorja Riedel-a zaradi žalitve
česti, ter se je rešilo nekoliko prošelj in
seja se je sklenola. Ni še znano, kdaj se
zbornica zopet skliče. Poslanci so odpo-
tovali na velikonočne praznike.

Gospodskazbornica je 4. t. m.
imela zadnjo sejo pred velikonočnimi praz-
niki. V tej seji je izročila predlogo o
zavarovanju delavcev za primerljaj bolezn
odseku petnajst udov, predlogo o pre-
skrbovanju vdov in sirot vojakov pa odseku
devet udov. Potem se je sprejela predloga
o carinskem tarifu na priporočitev poroče-
valca Knefsteina tako, kakor jo je skle-
nola poslanska zbornica v drugem in tretjem
čitanju. Le nekatere promembe, katere je
priporočala vlada, bile so sprejete.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Iz Sredca
se 2. t. m. poroča, da ni res, da je tam
vstal upor, ampak v zadnjem času je vse
mirno. — Turška vlada si prizadeva, da
se bolgarske stvari kolikor mogoče hitro
vredé; v ta namen se je obrnola na rusko
vlado, da bi ta razen mingreljskega kneza
še dva druga kandidata za bolgarski pre-
stol priporočila, a ta je zahtevanje odbila
in rekla, da zdaj ni ugoden čas, nasve-
tavati drugih kandidatov, sploh pa se ona
ne spušča v noben dogovor z sedanjo bol-
garsko vlado, ker je ona ne priznava za
zakonito. Turška vlada se vsled tega misli
obrniti na vlade, ki so podpisale berolin-
sko pogodbo, da te priporoče kandidate.
— Iz Bukreša se poroča, da sta dva bol-
garska beguna napadla prefekta iz Ru-
ščuka ter ga hudo ranila. Vsled tega je
bilo več bolgarskih begunov poklicanih k
policiji, kder so jih izpraševali; oba na-
pastnika sta bila zaprta.

Iz Sredca se 4. t. m. preklicuje
vest, da sobranje zopet izvoli Battenberga
bolgarskim knezom in da se na Bolgarskem
dela zanj propaganda; preklicuje se tudi
poročilo, da Bolgari pripravljajo upor v
Macedoniji, pristavlja pa se, da so v Sre-
dec prišla poročila, da ruski emisarji in
ruski konzul v Solunu vse moči naperajo,
da bi upor povzročili v Macedoniji, in da
so v ta namen mnogo revolverjev, strel-
nega prahu in novcev razdelili; ali v
Sredcu so prepričani, da bode vse to brez
vspeha.

Nihilisti so začeli zopet svet stra-
šiti. Zadnjega marcija je nihilistični izvr-
ševalni odbor v Genevri in Petersburgu v
francoskem in ruskem jeziku nabil na hišne
vogel proglas, v katerem na to spomina,
da je bila v proglasu, pred štirimi tedni
v ruskem prestolnem mestu nabitem, iz-
rečena smrtna obsodba carja Aleksandra
III. in da se ima izvršiti v prvih treh pri-
hodnjih mesecih.

Italijani so po hudem in dolgo
trajajočem porodu dobili novo vlado, ses-
tavljena je tako le: Depretis načelnik in
zunanjega stvari, Crispi notranja opravila,
Zanardelli pravosodje, Bartolè-Viala vojno,
Brin mornarico, Magliani finance, Saracco
javna dela, Grimaldi poljedelstvo, Coppini
poljedelstvo. — To ministerstvo je se-
stavljeno iz raznih strank, zato pa tudi ni
dosti upanja, da bi dolgo živelo, ker se
prej ali slej skali sloga mej ministri sa-
mimi, ako bi tudi državni zbor pustil vlado
v miru, česar pa tudi ni pričakovati.

Italijanski kralj je sprejel od-
poved ministrov Robilant, Ricotti, Tajani
in Genela. Robilant je zahteval tudi, naj
se izbriše izmej diplomatskega oboja in
vpokoji. Novi ministri so 4. t. m. zvečer
kralju prisegli.

Iz Masave se poroča 1. t. m., da
so Italijani imeli 27. in 28. marcija manjše

boje z neko četo rodu Debebs, imeli so enega mrtvega in tri ranjene.

V angleškej zgornjej zbornici je 2. t. m. izjavil Gross, da upa, da se mir v Afganistanu ohrani, on ne veruje, da bi imel emir sovražne namene zoper Rusijo.

Iz Bombaja se 4. t. m. poroča v „Reuters Bureau“, da je afganski emir v velikem strahu, ker so se zoper njega združili razni rodovi. Zahteval je od indijske vlade sveta in pomoči ter večji del svojega zaklada poslal v Fizabad, kder poišče pribežališča, ako bo zmagal.

DOPISI.

Na Grahovem 1. aprila. [Izv. dopis.] Kakor sploh povsodi, imeli smo tudi pri nas zadnji mesec večidel mrzle, neugodne dneve, od 13. do 19. je neprenehoma snežilo, da si človek niti iz hiše ganoti ni mogel, v tako dolgočasnih dnevih si pač človek želi privoščiti, bodi si kako knjigo, ali časopis, in prav k sreči mi je prišel v roke list 12 št. cenjene Soče, zelo z alastjo pričnem ga čitati, kajti bil sem razveden, na kako zanimivo novico, in glej, v veliko začudenje sem bral — dva dopisa iz naše Grahovske županije.

Dopisa kažeta, da ju je pisalo eno in isto pero, katero je uže dobro učeno udrihati, bodi si po tem ali drugem, a g. dopisnik, svetoval bi vam vse kaj družega, namreč pred svojim pragom pometati, a — pardon — to je nemogoče, tedaj vam raji priporočam bruno v — svojem očesu, potem uže utegneta izdreti drugim pezditi. Gospod župan ni vzrok Vaše nesreče, ampak Vaša trimoglav prevzetnost, nekoliko pa tudi . . . a zavolja tega ne izlivajte žolca na g. župana, kajti njemu je bila dolžnost, in sporočil je samo toliko, kar se je in kar se še dandanes govori. Za danes toliko, prihodnjič kaj več, ako bo treba, morda pride na vrsto tudi ples in kvarte, pa tudi kegli ne smejo izostati. Sluga in M . . .

Domače vesti.

† **Franco Legan.** duhovnik na Ubelskem pri Razdrtem, izvrsten dušni pastir in narodnjak, izdahnol je v ponedeljek zvečer svojo blago dušo v starosti 48 let. Danes je na Ubelskem pogreb. R. I. P.

Duhovenske novice v Tržaški škofiji. Mil. gosp. škof bode birmoval 30. aprila v Šumbergu, 1. maja v Keršanah, 2. maja v Kozljaku, 3. maja v Čepiču, 4. maja v Berdu, 5. maja v Sušnjevici, 6. maja v Pazju, 7. maja v Boljuni, 8. maja v Vranji, 9. maja v Dolenjevsi. — Č. g. Jos. Zakotnik je bil imenovan župnikom v Šetmariji.

Duhovske premembe v goriški nadškofiji. Č. g. Julij Rossi, knozonadškofjski kancelist v Gorici, imenovan je drugi duhovni pomočnik v Tržiči; novomašnik č. g. Evgen Jordan, šel je kot kaplan v Oglej; č. g. Josip Peteani, kaplan v Muhi, premeščen je kot tak v Št. Peter ob Soči; č. g. Josip Ballaben, kaplan, in č. g. Jakob Pussig, župnik v Št. Petru ob Soči, sta v začasnem pokoji. — Umrli so č. gg.: Peter Utili, župnik v S. Canzianu; Ivan Tribusson, duhovni pomočnik v Tržiči; Franc Peršič, vojaški duhovnik v pokoji v Gorici; Jožef Leban, duhovnik v stalnem pokoji pri usmiljenih bratih v Gorici, bolan na duhu.

Svojem volilcem je poslal goriški deželni poslanec dr. Aleksij Rojic 34 strani obsežajočo brošuro, v kateri se nahaja obširna interpelacija istega poslanca v deželnem zboru goriškem v zadevi goriške bolnice usmiljenih bratov, spremljena po uvodu, v katerem dr. Rojic opravičuje svoje postopanje.

Ni novcev. Mestna delegacija je sklenila odbiti prošnjo naše kmetijske družbe za novčeno podporo vinske in sadjorejske razstave, o kojoj smo uže govorili. — Pravijo, da dobiček, koji bi nastal vsled razstave mestu in trgovini ne bode nikakor tako izdaten, da bi se trošilo na to poduzetje podporo 1000 gld. — Seveda mesto mora novce žalibog na „važnejše“ stvari trošiti!

Izlet v Gorico. Obzirom na veliko-nočne praznike priredi ravnateljstvo južne železnice poseben vlak iz Trsta v Gorico proti znižani ceni. — Vlak se odpelje iz Trsta v ponedeljek ob 1. uri popodne, pride v Gorico ob 3.4 popoldne od koder se povrači ob 9.30 zvečer in prispe v Trst ob 11.42 po noči. Cena v Gorico in nazaj stane v I. razredu 2 f. 40, v II. 1 f. 80 in v III. 1 f. 20 novč.

Lahonska jeza. — Doznalo se je, da bodo na postaji hrpeljske železnice pri Sv. Andreju napisi na zidališču v treh jeziki: slovenski, nemški in italijanski. — To pa Lahone tako strašno jezi, da je strupen list „Il Piccolo“ zagnal strašen hrup, češ, da bi se s tem oskrnil italijanski Trst in da mora mestni zastop na vse kriplje delati, da se kaj takega ne zgodi. — Židje, katerih ljudstvo demoralizirajoče glasilo je „Piccolo“, kriče, da hočejo visoko držati prapor svoje italijanske narodnosti. — Kake narodnosti? Saj jim gre le za evenk. — „Piccolo“ je bil zaradi te pritožbe zaplenen, ker kakor list brez kavicje nema pravice prinašati političnih vesti. — Ali pri vsem tem se to vsak dan godi. — Da bi kak patrijotičen list kaj takega počenjal, uže davno bi ga bile oblastnje zatrla. — Čudno nad vse čudno! Tudi „L'Indipendente“ se je razkoračil zaradi tega, pa je bil tudi zasežen. — Na vse to pa je oficijalen list prinesel nek izvadek iz nekega zapisnika mestne delegacije, iz katerega je razvidno, da bodo napisi na postaji le nemški in italijanski. Kaj pa! treba jih hitro pomiriti Lahone in Lahončiče. Mi pa bi radi vedeli, kaj je prav za prav resnica, in prav bi bilo, da bi kak poslanec v drž. zboru poprašal ministra, ali ne misli biti pravičnejši tudi Slovincem in napraviti na vseh postajah te železnice tudi slovenke napise?

V april! Uže stara navada je, da se 1. aprila ljudje pošilajo v april. To je povzročilo uže marsikaj smešnega, pa tudi nevšečnega. A kaj takega, kakor je bil 1. t. m. poslan v april časnik „Cittadino“ i z njim vred na tisoče ljudi, ni se še k malu pripetilo. Nek šaljivec je namreč poročil omenjenemu časniku, da se je pogreznola „arena“ v Pulji, da so se napravili na mestu, kder je stala, veliki jarki iz katerih plamen šviga, da je prizor velikansk, vreden pogleda, da vojaki stražijo prostor, da mora vsak nekoliko plačati, da ga blizu pusté. To velikansko burko je lahko vrniti „Cittadino“ natisnol i našel je mnogo — vernih Tomažev. Nekdo je vsled te novice brzojavil v Pulj in prašal, je li to res, in dobil je lakonični odgovor: „Arena stoji na glavi, Rimljani plešejo — čardaš, mi pa v veselje družbi rujno vince pijemo.“ A pri tem to še ni ostalo. V Trstu imamo nekoliko lačnih korespondentov, ki po ulicah komarje lovó in vsako novico, ki jim pride na uho, bodi si resnična ali lažnjiva, brzojavijo v dunajske časnike. Ti apostoli javnega menjenja so tudi to novico brzojavili v dunajske časnike, ki so jo tudi objavili, in tako se je razširila po širocem svetu ter na tisoče sveta poslala v april. Burkež, ki si jo je izmislil, gotovo ni pričakoval tolikega vspeha in lahko se pobaha: „mundus vult decipi, ergo decipiatur“. Razen tega pa naj tudi vpraša svojo vest, ali je prav storil, da je preplašil toliko ljudi, ker skrbne matere in celo preskrbni očetje so se brzojavno obračali na svoje sinove v Pulj, naj poročé, če se jim ni kaj zgodilo.

Novo poslopje za brzojav in pošto. Govori se, da je vlada neki kupila hišo št. 1 na trgu Dogana, v kojoj je bila nekaj časa mestna gimnazija, ter da se preseli po dokončanem prizidanju pošta in brzojav tja. Hiša je stala poprečno 400.000 gld.

Tržaške novosti:

S a m o m o r i. — Nesreče, samomori, uboži niso v Trstu nič novega, ali zadnji teden jih je bilo uže veliko preveč. — Pred 6 ali 7 dnevi je skočil čez zid na Veduta Romagna nek čevljar in je kmalo potem umrl. — Pred 5 dnevi se je ustrelil brat nekega tuk. lesnega trgovca M.; v ponedeljek pa se ustrelil fabrikant ščetk, 50 letni Leopold Gregorič, stanujoč v ulici Squero nuovo št. 13, rodoma Slovenec, mož delaven in vedno prav pameten. V ponedeljek popoldne, ko je bila žena doma in so otroci ravno prihajali iz šole, šel je v spalno sobo in se tam ustrelil z revolverjem v levo senco. Živel je še 3 ure in se strašno bojeval za smrtjo. Morete si misliti obupnost žene in 3 otrok, ki hodijo v šolo. — Staršo hčer so komaj obdržali, da ni skočila skoz okno na ulico; mati je zbolela, manjša dva otroka so precej odstranili usmiljeni ljudje. — Ta Gregorič je bil oče edinega sina, o katerem smo poročali, da je v morju utonil 20. pr. m., ko se je v Milje hotel pripeljati v družbi Metzlovih agentov v majhnem čolnu. Najbrže ta strašna smrt sina in pa finančne zadrege so ubozemu možu zmešale pamet. — Ali uboga vdova in mati, ki je v tako kratkem času in na tako drastičen način zgubila soproga in edinega sina ter ostala brez podpore z malimi otroci.

U m o r. 19-letni Ivan Blasich, stavec, je ljubimkoval z neko 14-letno deklico po imenu Marija Panigai, hčerjo 40-letne vdove po nekem stražarju, stanujočej v ulici Fornace št. 6. V ponedeljek zvečer se je mladi zaljubljenec zopet podal v stanovanje svoje ljubice, in ko ga je mati nekoliko strogo nagovorila, zgrabi velik nož ter jej prereže vrat. Sirota vdova je takoj svojo dušo izdahnola. — Mladi morilec pa, — majhen, golobrad deček — se je podal takoj k redarstvu, kjer je svoj zločin sam objavil. — I to so nastopki tržaške odgoje!

Poskušeni samomor. Naš poročevalec je v soboto pop. na akvedotu srečal tovorni voz, na katerem je sedel polek hlapec še drugi mož, delalskega stanu, ki je bil videti nekoliko vinjen. — Ta mož je kar nankrat iz žepa vzel nož in si ga zadril v vrat. Nastal je hrup in straže so odvedle ranjenega v bolnico. Mizerija je nekdaž uzrok stašnega čina.

Četrti vtonec. Ribič Josip Bassi je našel v soboto v bližini rta „Punta grossa“ vtonec, kojega je pripeljal na svojem čolnu v Trst. V ponesrečenem so spoznali 16-letnega agenta Roberta Heller, koji je utonil 13. p. m. med hudo nevihto se svojimi pajdaši vred.

O g e n j. V ponedeljek popoldne so se unele na podstrešju hiše št. 2 na berzmem trgu neke krpe, ter je ožen hitro prijel tudi tramovje. Domačini so ogenj sami pogasili ter je nastala škoda neizdatna.

Policijsko. V pivarni „Al Gonfalone“ se je stpel 27-letni kurjač Josip Taljančič z nekim pajdašem in ga dregol z nožem v vrat. V istem hipu je razbil bližnje okno ter si porezal roko. — Spravili so oba v bolnico ter ju obvezali, Taljančiča pa so zatim deli pod ključ. — Mizar Josip Cutterle iz Tolmina je poslal svojo ljubico k svojemu mojstru po plačo. — Toda Cutterle je bil denar uže popred sam dobil in ko se povrači nevesta srdita domu, ni bilo po ženinu niti duha ne sluha, a z njim je izginolo dokaj obleke lahkovernice. — 40-letni delalec Matej O. iz Kočevja je razbijal večeraj v neke gostilni ulice Cologna, ker ni mogel plačati računa 44 kr. — Spravili so ga pod ključ. — Težak Ivan S. se je napil večeraj v nekež žganjariji ulici Torrente. Ker ni imel morda noveev, da plača svoj račun, je ukradel nekemu navzočemu srebrno uro. — Ker je bil nekoliko nespreten, so ga takoj prišli in spravili v luknjo.

Porotne sodbe začele se bodo zopet 18. t. m. Vršile se bodo v sledečem redu: 18. aprila Agneza Maurich, umor; 19. aprila Ivan Cavressich, umor; 20. aprila Ferdinand in Ana Gregorutti, ponarejenje denarja; 21. aprila Rudolf Bogner, umor; in 22. aprila Ljudevit Martinuzzi in Correi, tatvina.

Sodnijsko. Lloydov kapetan Ivan Scarpa, koji je bil obtožen radi goljufije, je bil večeraj proti jamčevini izpuščen iz zapore.

Razpisana služba. Pri c.k. okrajnej sodniji v Sežani je izpraznjeno mesto sodnijskega služabnika. Prošnje do 10. maja t. l. predsedništvu deželne sodnije v Trstu.

Gostilnica na kolodvoru v Hrpeljah, ki se ima odpreti 1. julija t. l., odta se onomu, ki poda najboljšo ponudbo. Kolekované ponudbe je uložiti do 15. maja popoldne pri c. kr. železniškem vodstvu v Pulji.

Iz Črnikala nam pišejo 3. t. m.: Popotni kmet, učitelj, gosp. Perhave, je bil danes v nedeljo tukaj, da bode predaval. — Ker pa je bilo premalo ljudstva, je g. P. zopet odšel, ne da bi bil predaval, pa obljubil da pride k malo zopet pa k farnej cerkvi, da bode tam kaj več ljudstva dobil. — Ali želeli bi, da bi g. učitelj razločno po domače predaval, ne pakakor na Repentabru.

Iz Malenedelje se nam piše: Čudno vreme smo imeli. Prve dneve marea je bilo nenavadno toplo, solnce je gorko sijalo, pa že z dnem 12. se je izpreverglo, sneg dopoldne in mrzel veter; prav tako je bilo 14. 15. 16. 17. in 18. še celo 19., sneg je naletaval in je bilo prav slabo vreme. Potem je bilo malo topleje do 25.; isti dan popoldne prišla je spet burja z snegom, dežjem, prav mrzlo, 26. dopoldne toplo, popoldan je prišla od severja burja, oblačno, blisk grom, sodra. Denes, 27. spet toplo. Tukaj je ozimina rž trpela po nekod prav občutljivo, manj pšenica. Sliši se, da je tudi trta po nogradih pozebla, kar pa mislim, da se ne potrdi. Spomlad je tu, dela obilno se je skupaj nakopičilo, rez se pričinja in za katero, če se spet ne zburkajo elementi, prične se s prvimi dnevi aprila prva kop, seje se jarina, oves,

krompir, napeljuje gnoj itd. — Za nekatere naše „hlácarje“ še ni poboljšanja, in mislim, da ga ne bo, dokler bo — Politička tukaj stara. Društvo naše pa v primeri udov dobro stoji, navzlic „tropetarjem“.

Da ste zdravi!

Brežki.

Koroške bukvice. V izdaji in zakladi g. Filipa Haderlap (Jurjev) v Celovcu je izšel ravnokar drugi snopič delca „Koroške bukvice“, slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas. (Tisek J. in R. Bertschinger v Celovcu) ter stane posamezni snopič 10 nč.

Vabilo na XXII. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ v sredo 13. aprila 1887. l. ob 4. uri popoldne v dvorani ljubljanske čitalnice. Vrsta razpravam: 1. „Predsednikov ogovor“. — 2. „Račun o društvenem novem gospodarstvu“ v dobi od 1. januarja do 31. decembra 1886. l. — 3. „Volitev treh društvenikov“, katerim je v zmislu §. 9. a. društvenih pravil presojati in potrjevati odborove letne račune o novem gospodarstvu. — 4. „Proračun za l. 1888.“ — 5. „Letno poročilo ob odobrovom delovanji“ v dobi od 1. aprila 1886. do 31. marca 1887. leta. — 6. „Posamezni nasveti, predlogi, želje in resolucije“. — 7. „Dopolnilna volitev odbornikov“. Vsled smrti, odpovedi ali pa žreba imajo letos istopiti iz odbora: „Gg. † Erjavce Franc, Hribar Ivan, Hubad Franc, Kržič Anton, Levce Franc, Marušič Andrej, † Raič Božidar, Robič Luka, Senekovič Andrej in Wiesthaler Franc“, skupaj 10. V odboru pa še ostanejo: Gg. Cigale Matej, dr. Dolence Hinko, Einspieler Andrej, Grasselli Peter, Gregorič Simon, dr. Jarc Anton, Kaspret Anton, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, dr. Lampé Franc, Majciger Ivan, Marn Josip, Pleteršnik Maks, dr. Poklukar Josip, Praprotnik Andrej, Raič Anton, Stegner Feliks, Svetec Luka, Šuklje Franc, Šuman Josip, dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavrù Ivan, Vilhar Ivan, Vodušek Matej, Zupančič Anton, Zupančič Vilbald, dr. Zupane Jernej in Zolgar Mihael (skupaj 30). Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se vstavajo tudi volilni listki taci društvenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnorodnim podpisom, tako da ni suma zaradi kake prevare.

V Ljubljani dné 28. marea 1887.

P. eds-nik: Odbornik in blagajnik: **Josip Marn.** **Ivan Vilhar.**

Razpis častne nagrade za povest, namenjeno slovenski mladini. Razumniki vseh omikanih narodov paznim očesom motrijo razvoj tistega dela književnosti svoje, kateri je v prvi vrsti namenjen mlademu na rastaju ter vestno skrbé za to, da se mladini podajajo v roke po obliki vsebini dovršene, čistim peresom in plemenitim srcem pisane zabavne in poučne knjige. Tudi v Slovincih se je že večkrat poudarjalo, kako potrebujemo mladini svoji primerne berila in razna učiteljska in pedagojska društva nasa so večkrat ukrepala o tem in obravnavala vprašanje, kako bi se zadelala ta praznina v književnosti slovenski.

To uvidevši je znani rodoljub češki in prijatelj mladine slovenske, blagorodni gospod Jan Lego v Pragi, po županu ljubljanskem podpisnemu odboru izročil „sedem cesarskih cekinov“ v plemeniti namen, da ž njimi nagradi najboljšo povest, namenjeno slovenski mladini od dvajstih let dalje.

Navedeni znesek sedmih cesarskih cekinov pa je samo častna nagrada, katera se izplača pisatelju povesti; vrhu tega gospod Jan Lego poskrbi še za to, da pisatelj nagrade povesti prejme za spis svoj še navadni pisateljski honorar.

Pisatelj nam v svoji povesti naslikaj vzornega slovenskega mladeniča, odidega z vsemi krščanskimi in državljanskimi vrlinami; od tiste dobe, ko začne hoditi v šolo, spremlja ga do moških let, ko stopi v praktično življenje, opiši ga živo in plastično brez moralizovanja, da bode mlada duša, videča pred seboj junaka povesti, hrepelala po njegovem vzvišenem vzgledu izpolnovati vse dolžnosti, katere narod, cerkev in država zahtevajo od poštenega moža.

Ako pisatelj takšno životopisno povest postavi v zgodovinsko zanimiv čas ter njeno dejanje opré na take domače

*) Računski sklep in proračun sta gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bosta p i velikem zboru tiskana na razpolaganje.

